

Десети урок Хранителни продукти

Предлози пред, зад, около, до

Наречия близо до↔далече от, навън↔вътре

Лични местоимения мене, тебе, него, нея, него, нас, вас, тях

Отрицателно местоимение никакъв, никаква, никакво, никакви

Това е един магазин за хранителни продукти. Тук продават хранителни стоки.

Гастрономът е магазин за хранителни продукти/ стоки.

Супермаркетът е магазин за хранителни продукти.

Минимаркетът е магазин за хранителни продукти.

Хипермаркетът е магазин за хранителни и други продукти.

близо↔далече

Има ли близо до общежитието магазин? – Да, близо до общежитието има магазин.

– Не, магазинът е далече от общежитието.

Има ли близо до пощата супермаркет? – Да, близо до пощата има супермаркет.

– Не, супермаркетът е далече от пощата.

Има ли близо до супермаркета сладкарница? – Да, има. Сладкарницата е близо до супермаркета.

– Не, сладкарницата е далече от супермаркета.

Има ли близо до сладкарницата хотел? – Да, близо до сладкарницата има хотел.

– Не, няма. Хотелът е далече от сладкарницата.

Има ли близо до киното общежитие? – Да, близо до киното има общежитие.

– Не, общежитието е далече от киното.

Има ли близо до хотела поща? – Да, ...
– Не, ...

Има ли близо до хотела магазин? – Да, ...
– Не, ...

Има ли близо до стола общежитие? – Да, ...
– Не, ...

Има ли близо до общежитието павилион? – Да, ...
– Не, ...

Има ли близо до сладкарницата супермаркет? – Да, ...
– Не, ...

Има ли близо до къщата магазин? – Да, ...
– Не, ...

Има ли близо до блока ресторант? – Да, ...
– Не, ...

Има ли близо до ресторанта кино? – Да, ...
– Не, ...

Има ли близо до квартала парк? – Да, ...
– Не, ...

Къде е гастрономът? – Гастрономът е близо до общежитието.
Къде е пощата? – Пощата е близо до общежитието, но е далече от хотела.

Къде е хотелът? – ..... (киното/пощата) .
Къде е киното? – ..... (банката/центъра) .
Къде е столът? – ..... (общежитието/киното) .
Къде е ресторантът? – ..... (магазина/хотела) .

Близо ли е магазинът? – Не, далече е.
Близо ли е сладкарницата? – Не, далече е.
Близо ли е пощата? – Да, близо е, не е далече.

Близо ли е хотелът? – .....
Близо ли е киното? – .....
Близо ли е столът? – .....
Близо ли е блокът? – .....

Далече ли е магазинът? – Не, близо е.
Далече ли е студентското общежитие? – Не, близо е.
Далече ли е киното? – Да, далече е, не е близо.

Далече ли е блокът? – .....
Далече ли е къщата? – .....
Далече ли е пощата? – .....
Далече ли е университетът? – .....

Хранителни продукти

Това е храна. Това е чиния с храна. В нея има плодове и зеленчуци, мляко и млечни изделия, хляб, колбаси, яйца, пиле, шоколад, маслини, гъби, риба.

Това е магазин за хранителни стоки. Това са хранителни продукти. Тук в този магазин има различни хранителни продукти – зеленчуци, хляб, мляко, яйца, кашкавал, колбаси.

Магазинът за хранителни продукти се нарича гастроном, супермаркет или хипермаркет. Ние вземаме хранителни продукти от гастронома.

Какво има в гастронома? – В гастронома има много хранителни продукти като например:

хляб и хлебни изделия

захар

сол

ориз

брашно

грис

чай

кафе

компот

конфитур

лутеница

кетчуп

прясно мляко

КИСЕЛО МЛЯКО

ЗЕХТИН

макарони

спагети

масло

маргарин

маслини

сирене

кашкавал

олио

риба

бонбони

колбаси

салам

сизърма

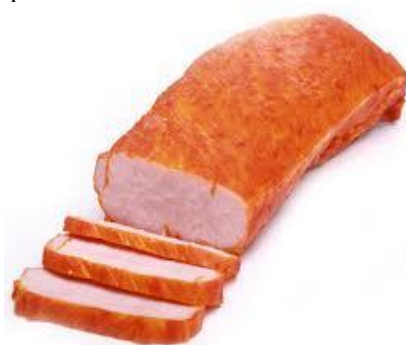
шунка

прошото

филе

луканка

пастърма

суджук

бекон

кренвирши

наденица

яйца

гъби

месо

ПЛОДОВЕ

зеленчуци

Това е един пакет захар. Това е една кутия захар на бучки.

Това е захар на бучки.

един пакет ориз

един пакет брашно

един пакет леща

един пакет сол

един пакет фасул

един пакет бисквити

един буркан компот от вишни

една бутилка олио

една кутия бонбони

една кутия чай

една кутия кафе

една кутия вафли

една кутия бисквити

едно пакетче масло

едно пакетче кафе

едно пакетче чай

едно бурканче конфитюр

В гастронома има много купувачи. Има много клиенти. Те купуват продукти от гастронома. Те вземат колички и слагат в тях продукти – зеленчуци, плодове, месо, ориз, брашно и др. Ето един клиент. Той взема количка и слага в нея банани и други продукти.

В магазина има много щандове. Ето един щанд за колбаси, салати и маслини. Какви продукти има на този щанд? – На него има колбаси, салати и маслини.

Ето три купувачки пред щанда. Къде са купувачките? – Те са пред щанда. Пред щанда за колбаси, салати и маслини ли са купувачките? – Да, пред него. Какво правят купувачките в гастронома? – Те купуват продукти. Какви продукти купуват тези клиентки? – Те купуват маслини, салата и кренвирши.

В този гастроном има много различни щандове. Това е щанд за плодове и зеленчуци. Зад **него** стои една продавачка. Около **нея** има различни плодове и зеленчуци – чушки, краставици, домати, моркови, картофи, лук, ябълки, портокали, лимони, банани, сливи, киви, круши, праскови и т.н.

Какво прави тази продавачка в гастронома? – Тя продава плодове и зеленчуци.

Къде стои продавачката? – Продавачката стои зад щанда.

Зад щанда за плодове и зеленчуци ли стои продавачката? – Да, зад **него**.

Какви зеленчуци има до продавачката? – До **нея** има домати, краставици, чушки.

Какво има зад продавачката? – Зад **нея** има зеленчуци.

Какво има около продавачката? – Около **нея** има много плодове и зеленчуци.

Това е една кошница.

Това е също кошница.

Това са две кошници.

Това е кошница. Аз отивам в магазина и вземам една кошница. Аз слагам в кошницата продукти. Аз вземам една кошница и слагам в нея различни продукти. Понякога аз вземам количка и слагам в нея много продукти – плодове, зеленчуци, хляб, месо, яйца, шунка, салам, сирене, кашкавал и пр. (ти, той, тя, ние, вие, те)

Кой седи до **тебе**? – До **мене** седи .....

Кой седи до Асен? – До него седи .....

Кой седи до детето? – До него седи .....

Кой седи до Таня? – До нея седи .....

Кой седи до **вас**? – До **нас** седи .....

Кой седи до Вас, колега? – До мене седи .....

Кой седи до Борис и Ева? – До тях седи .....

Продавачката зад щанда ли е? – Да, зад него.

Купувачите пред щанда ли са? – Да пред него.

Ти от щанда за плодове и зеленчуци ли купуваш портокали? – Да, от него.

Ти от щанда за месо ли купуваш риба? – Не, не от него, а от щанда за морски продукти.

Този пакет захар е един килограм, а този пакет захар е половин килограм.

Колко грама има 1 килограм? – Един килограм има 1 000 грама.

Колко грама има половин килограм? – Половин килограм има 500 грама.

Колко грама има четвърт килограм? – Четвърт килограм има 250 грама.

Колко струва един килограм захар? – Един килограм захар струва 2 лева и 50 стотинки.

една бутилка олио – Една бутилка олио струва 3 лева.

едно пакетче масло – Едно пакетче масло струва 1 лев и 95 стотинки.

Колко струват два килограма портокали? – Два килограма портокали струват 3 лева.

три килограма лук .....

две бутилки олио .....

две кутии бонбони .....

два пакета ориз? .....

два килограма ябълки? .....

две пакетчета масло? .....

две кутии бисквити? .....

два хляба? .....

десет яйца? .....

четири килограма месо? .....

две кила лимони? .....

Купувачката купува един пакет захар, една бутилка олио, едно пакетче масло и два килограма портокали. **Колко струва всичко?** – Всичко струва 10 лева и 45 стотинки.

Какво е това? – Това е каса. Каква е тази госпожа? – Тя е касиерка.

Какъв е този господин? – Той е купувач.

Какво прави купувачът? – Той плаща.

Къде плаща господинът? – Той плаща на касата.

На кого плаща господинът? – Той плаща на касиерката.

Къде стоят касиерката и клиентът? Касиерката стои зад касата, а клиентът стои пред нея.

Това е една купувачка. Тя плаща един пакет захар, една бутилка олио, едно пакетче масло и два килограма портокали. Тя дава на касиерката 15 лева. Тя взема от касиерката 3,55 лв. ресто.

Къде плаща купувачката? – Тя плаща на касата.

На кого плаща купувачката? – Тя плаща на касиерката.

Колко лева плаща купувачката? – Тя плаща 11 лева и 45 стотинки.

Къде е касиерката, къде е купувачката? – Касиерката е зад касата, а купувачката е пред нея.

Упражнение 1 Прочетете текста и го трансформирайте по лице и време.

Текст в сегашно време

Аз **излизам** откъщи и **отивам** в супермаркета. **Влизам** вътре. **Вземам** една количка и **слагам** в нея продуктите, които **трябва да купя** – пакет ориз, един килограм сирене, един буркан компот, два килограма месо, килограм ябълки, една кутия бисквити. **Купувам** също един хляб и едно пакетче масло. **Отивам** на касата и **плащам** на касиерката. **Вземам** плик и **слагам** в него продуктите. След това **отварям** вратата на магазина и **излизам** навън.

(ти, той, тя, ние, вие, те)

Текст в минало свършено време

Вчера аз **излязох** откъщи и **отидох** в супермаркета. **Влязох** вътре. **Взех** една количка и **сложих** в нея продуктите, които **трябваше да купя** – пакет ориз, един килограм сирене, един буркан компот, два килограма месо, килограм ябълки, една кутия бисквити. **Купих** също един хляб и едно пакетче масло. **Отидох** на касата и **платих** на касиерката. **Взех** плик и **сложих** в него продуктите. След това **отворих** вратата на магазина и **излязох** навън.

Трансформирайте горния текст по лице: ти, той, тя, то, ние, вие, те

ти излезе/отиде/влезе/взе/сложи/трябваше да купиш/купи/плати/отвори

той, тя, то излезе/отиде/влезе/взе/сложи/трябваше да купи/купи/плати/отвори

ние излязохме/отидохме/влязохме/взехме/сложихме/трябваше да купим/купихме/платихме/отворихме

вие излязохте/отидохте/влязохте/взехте/сложихте/трябваше да купите/купихте/платихте/отворихте

те излязоха/отидоха/влязоха/взеха/сложиха/трябваше да купят/купиха/платиха/отвориха

Текст в бъдеще просто време

Утре аз **ще изляза** откъщи и **ще отида** в супермаркета. **Ще вляза** вътре. **Ще взема** една количка и **ще сложа** в нея продуктите, които **ще трябва да купя** – един пакет ориз, един килограм сирене, един буркан компот, два килограма месо, килограм ябълки, една кутия бисквити. **Ще купя** също един хляб и едно пакетче масло. **Ще отида** на касата и **ще платя** на касиерката. **Ще взема** плик и **ще сложа** в него продуктите. След това **ще отворя** вратата на магазина и **ще изляза** навън.

Трансформирайте горния текст по лице: ти, той, тя, ние, вие, те

ти ще излезеш/ще отидеш/ще влезеш/ще вземеш/ще сложиш/ще трябва да купиш/ще купиш/ще платиш

той, тя, то ще излезе/ще отиде/ще влезе/ще вземе/ще сложи/ще трябва да купи/ще купи/ще плати

ние ще излезем/ще отидем/ще влезем/ще вземем/ще сложим/ще трябва да купим/ще купим/ще платим

вие ще излезете/ще отидете/ще влезете/ще вземете/ще сложите/ще трябва да купите/ще купите/ще платите

те ще излязат/ще отидат/ще влязат/ще вземат/ще сложат/ще трябва да купят/ще купят/ще платят

Четене и запомняне

Упражнение 2 Прочетете диалога и го запомнете.

Диалог

- Здравей!
- Здравей! Къде отиваш?
- Отивам в магазина.
- Днес е неделя. Магазинът е затворен.
- Не, не. Отворен е.
- Какво ще купиш?
- Хляб, плодове, зеленчуци, колбаси и месо. Ще купя и един килограм риба.
- Бях в гастронома вчера.
- Какво купи?
- Купих един пакет брашно, един пакет ориз, един пакет захар, едно пакетче масло, 10 яйца, два хляба, една кутия шоколадови бонбони, кафе и чай. Взех и зеленчуци – картофи, лук, домати, зеле, моркови.
- В гастронома продават хубаво месо. Купи ли месо?
- Не, аз не ям месо. Не обичам и не купувам месо.
- Не ядеш ли телешко, агнешко, свинско?
- Не ям никакво месо. Ям само риба.
- А плодове?
- Обичам всякакви плодове. Зеленчуци също.
- Аз обичам череша, кайсии и грозде, но не обичам сливи, киви и портокали.

Приложение на наученото

Вие сте в гастронома. Там има много продукти. Вие купувате продукти. Какви продукти купувате и по колко (какво количество)? Колко лева плащате? Избирайте продукти от следващите страници 18 и 19.

Напишете собствени текстове по модела.

Модел: Аз купувам две бутилки олио и една кутия вафли и плащам 7 лева.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Запомнете структурите

Близо до...

Далече от...

Магазин на самообслужване

Пакет захар, пакет сол, пакет брашно, пакет ориз, пакет фасул, пакет макарони, пакет леща, пакет грис, пакет бисквити

Пакетче чай, пакетче масло, пакетче кафе

Компот от череши. Салата от домати. Сок от портокали.

Буркан компот, буркан конфитюр, буркан лютеница

Бутилка олио, бутилка вино, бутилка оцет, бутилка бира, бутилка кока-кола, бутилка вода

Кутия шоколадови бонбони, кутия бисквити

Продавачката е зад щанда, а купувачката е пред него.

Купувачката взема кошница и слага в нея продукти.

Колко струва всичко?

Колко струват плодовете?

Плащам на касата.

Обичам плодове, но не обичам месо.

И др. (и други)

И т.н. (и така нататък, и тъй нататък)

И пр. (и прочие, и прочее)

Речник

Десети урок (Tenth lesson)

Хранителни продукти (Food Products In the grocery store/supermarket)

Лексика (vocabulary)	Структури (structures)	Граматика (grammar)
гастроном grocery store, supermarket	Близо до... <i>Near by...</i>	Предлозите зад и пред
магазин store, shop	Далече от... <i>Far from...</i>	The prepositions <i>behind</i> and <i>in front of</i>
продукти/ стоки products and foods, goods	Магазин на самообслужване <i>A self-service shop (store)</i>	Лични местоимения: <i>мене/ тебе/него/нея/нас/вас/тях</i>
захар sugar	Пакет захар/сол/брашно/ ориз/фасул/макарони/леща	The personal pronouns: <i>me/you/him/her/us/you/them</i>
сол salt	<i>A package of sugar/salt/flour/ rice/beans/paste</i>	Безлична употреба на някои глаголи: има/няма
ориз rice	Буркан компот от череши <i>A jar of boiled cherries</i>	Impersonal verbs: <i>there is/ there isn't/there are/aren't</i>
брашно flour	Бутилка олио/вино/оцет <i>A bottle of oil/wine/vinegar</i>	Страдателно причастие: <i>отворен/затворен,-а,-о,-и</i>
консерва tinned(canned) food	Кутия шоколадови бонбони <i>A box of chocolate sweets</i>	The past passive participle: <i>opened/closed</i>
пакет package	Продавачката е зад щанда, а купувачката е пред него.	Минало и бъдеще време на купувам/купя/купих/ще купя
пакетче a small package	<i>The seller is behind the stall, and the client is in front of it.</i>	The past simple and the future simple tense of the verb to buy <i>I buy/I bought/I shall buy</i>
масло batter	Купувачката взема кошница и слага в нея продукти.	
грис semolina	<i>The buyer takes the hand- basket and puts in it products.</i>	

буркан jar	Колко струва всичко? <i>How much does it cost?</i>	
кисело мляко soar milk, yogurt	Плащам на касата. <i>I pay at the cash desk.</i>	
бутилка bottle	и др. (и други) <i>and the like</i>	
прясно мляко milk (liquid)	и т.н. (и така нататък) <i>and so on</i>	
кутия box	и пр. (и прочие/прочее) <i>etc. (et cetera), and so on,</i>	
бонбони sweets, toffees	<i>so on and so forth</i>	
сирене white cheese		
хляб bred		
хлебни изделия baker's goods		
лютеница ketchup, pepper relish/puree, chutney		
кетчуп ketchup		
колбас sausage, cold cuts		
салам salami		
саздърма corned-beef/-pork, etc.		
филе sirloin, fillet, undercut		
пастърма jerk, dried/cured/jerked meat		
кренвирш frankfurter, Frankfurt sausage, wiener wurst		
сандвич с кренвирш hot dog		
луканка flat sausage		
суджук flat sausage		
бекон bacon		
наденица sausage		
риба fish		
яйце, яйца egg, eggs		

кашкавал yellow cheese		
шунка ham		
прошутто (варена или сурова шунка) slice/fillet of ham, prosciutto crudo (cotto)		
грам gram		
килограм (кило) kilogram		
купувам to buy		
купувач buyer (male) купувачка buyer (female)		
клиент customer, client (male) клиентка customer (female)		
количка hand cart, trolley, truck		
кошница (hand-; shopping-) basket		
продавам to sale		
щанд counter, stall, stand		
плащам to pay		
около нея around her		
до мене beside me, next to me		
до тебе beside you		
до него beside him, beside it		
до нея beside her, beside it		
до нас beside us		
до вас beside you		
до тях beside them		
каса pay-desk, cash desk		
касиер cashier (male) касиерка cashier (female)		
друг, -а-о-и other, another		

различен, -а-о-и different		
морски продукти sea foods		
вътре, навътре inside, in, within, in(wards)		
вън, навън out, outside, outdoors		
никакъв, никаква, никакво, никакви no, any, any/ no kind of		